

ския херцогъ, който, като влѣзълъ въ съюзъ съ императора, още въ края на септемврий прѣминалъ прѣзъ Рейнъ въ Вормсъ и слѣдвалъ къмъ Ашафенбургъ. Авангарда му (4.000 души), още до пристиганието на Тилли, билъ внезапно атакуванъ и разбитъ отъ шведитѣ между Мергентхаймъ и Бишофсхаймъ. Но самъ лотарингския херцогъ успѣлъ да се съедини съ Тилли въ Милтенбергъ, силитѣ на когото възлѣзли тогава до 37—38.000 души. Твърдо рѣшенъ да влѣзе съ Густавъ-Адолфа въ рѣшителенъ бой, Тилли тръгналъ къмъ Бишофсхаймъ на р. Тауберъ. Но баварския курфюрстъ, опасавайки се за владѣнната си, заповѣдалъ му да се отклонява отъ боя и да се ограничава само съ прикритието на Бавария. За сжщата цѣль той събралъ около 12.000 войски въ лагера при Донаувертъ и правилъ наборъ на нови войски въ Бавария.

Расърденъ отъ заповѣдта на баварския курфюрстъ, Тилли искалъ да се откаже отъ началството надъ войскитѣ и само по убѣдителнитѣ молби на близкитѣ си хора и на самия курфюрстъ рѣшилъ да го за-

държи пакъ. Той испратилъ часть отъ войскитѣ за внезапно нападение и завладяване на Вертхаймъ. Това прѣдприятие било безуспѣшно: Густавъ-Адолфъ нагласилъ засада и Тиллиева отрядъ билъ разбитъ. Слѣдъ това Густавъ-Адолфъ отъ своя страна извършилъ внезапно нападение на 4 императорски полка близо до Крелингенъ, разбилъ ги и ги прѣсналъ. Наскоро Тилли, като присѣдинилъ къмъ себѣ си 14.000 души войски, дошли отъ Елзасъ, долний Пфалцъ и Виртембергъ, завладялъ Роттенбургъ, Виндсхаймъ и Оксенфуртъ и се расположилъ при Виндсхаймъ. А Густавъ-Адолфъ, задържанъ по болѣсть въ Вюрцбургъ, сключилъ съ хесенъ-дармщадския ландграфъ договоръ, по който послѣдния отстъпилъ на шведитѣ нѣкои свои крѣпости, но останалъ неутраленъ.

По таквъ начинъ малодушието на баварския курфюрстъ въспрѣпятствувало на Тилли да се възползва отъ прѣвъсходството на силитѣ си надъ Густавъ-Адолфа, а на послѣдния напротивъ позволило да се затвърди на Майнъ.

§ 35.

Движението на Густавъ-Адолфа на долу по Майнъ къмъ Рейнъ.

Като се затвърдилъ въ Турингия и Франкония и като оставилъ въ послѣдната Хорна съ 16.000 души за заеманието ѝ и за обезпечение съобщенията на шведската армия, Густавъ-Адолфъ въ ноемврий прѣдприелъ съ 18.000 души едно движение надолу по Майнъ къмъ Рейнъ, съ цѣль да се затвърди и на двѣтѣ тѣзи рѣки и да се обезпечи отъ страна на рейнскитѣ католически владѣтели, испанскитѣ войски и самата Франция, и да се възползва отъ изобилнитѣ сръдства на богатата прирейнска страна, прѣди още да се обърне

въ южна Германия противъ Бавария и Австрия. Да се затвърди на Рейнъ за Густавъ-Адолфа не било трудно, тъй като рейнскитѣ католически владѣтели, по слабостта на силитѣ си, не можали да му окажатъ значително съпротивление, а градоветѣ по Майнъ, най важния отъ които билъ Майнцъ, имали слаби гарнизони. Прѣди още Густавъ-Адолфъ да прѣдприеме движението на долу по Майнъ, шведския полковникъ Хаубалдъ съ 2.200 души драгуни и конница завладялъ (на 1 ноемврий) града Ханау, чрѣзъ ескалада. На 9 ноемврий Густавъ-А-